

Näringsdepartementet

Promemorian (Ds 2001:6) Genomförande av deltid- och visstidsdirektiven

ILO-kommittén har genom remiss 2001-02-15 (N1999/9781/ARM och N2000/3624/ARM) anmodats yttra sig över promemorian (Ds 2001:6) Genomförande av deltid- och visstidsdirektiven, upprättad inom Näringsdepartementet. Mot bakgrund av de krav som EG-rätten ställer föreslås en ny tvingande lag om förbud mot diskriminering av deltid-arbetande och visstidsanställda. Förbudet gäller när arbetsgivare tillämpar löne- eller andra anställningsvillkor. De direktiv vilkas genomförande härmed säkerställs är rådets direktiv 97/81/EG av den 15 december 1997 om ramavtalet om deltidarbete undertecknat av UNICE, CEEP och EFS och rådets direktiv 99/70/EG av den 28 juni 1999 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP.

ILO-kommittén noterar med tillfredsställelse att promemorian i ett kapitel, *ILO:s konvention om deltidarbete*, redovisar den av Internationella arbetskonferensen år 1994 antagna konventionen (nr 175) om deltidarbete, vilken Sverige ännu inte har ratificerat.

I konventionen preciseras två mål, dels främjandet av en sysselsättningspolitik som beaktar deltidarbetets roll och dels bättre arbetsvillkor för de deltidarbetande. Åtgärder skall vidtas för att garantera de deltidarbetande samma skydd som heltidarbetande med avseende på organisations- och förhandlingsrätt, arbetarskydd och diskriminering i anställningen. De skall ha en grundlön beräknad i proportion till den för jämförbara heltid-arbetande. De lagstadgade trygghetssystemen skall anpassas så att deltidarbetande åtnjuter likvärdiga villkor med de heltidarbetande. Deras villkor beträffande skydd vid havandeskap och barnsörd, anställningens upphörande, betald semester samt ledighet på grund av sjukdom skall motsvara dem för jämförbara heltidsanställda. Konventionen förutser åtgärder för att underlätta möjligheterna till produktivt och fritt valt deltidarbete, som tillgodoser behoven hos både arbetsgivare och arbetstagare. Övergång från heltids- till deltidarbete och vice versa skall ske frivilligt.

Efter att ha inhämtat yttranden från berörda myndigheter och organisationer tillstyrkte ILO-kommitténs majoritet att konventionen (nr 175) ratificeras. När konventionen och den tillhörande rekommendationen

(nr 182) om deltidarbete i maj 1996 förelades riksdagen (skr. 1995/96:158) fann regeringen emellertid att det rådde oklarhet om konventionens bestämmelser om säkerställande av deltidarbetandes grundlön uppfylldes och att konventionen därför då inte kunde ratificeras.

I promemorian konstateras att det vid bedömningen av deltidsdirektivets genomförande i Sverige är av betydelse att även beakta ILO:s konvention om deltidarbete. Det bör framhållas att lagförslaget skiljer sig från konventionen genom att det, liksom direktivet 97/81 EG, godtar mindre förmånliga löne- och andra anställningsvillkor som har sin grund i deltidarbete om villkoren är berättigade av sakliga skäl. Detta undantag är av betydelse i flera kollektivavtalsförhållanden, bla för sådana som berör kollektiva försäkringar. Konventionen medger dock att vissa undantag görs för deltidarbetande vilkas arbetstid eller inkomster understiger nationellt bestämda tröskelnivåer.

ILO-kommittén finner att genomförande av det framlagda lagförslaget undanröjer det eventuella ratifikationshinder som påpekats i skr. 1995/96:158. Kommittén anser att ILO-konventionen nr 175 därmed kan och bör ratificeras.

Det kan konstateras att konventionen nyligen ratificerats av Finland, Italien, Luxemburg och Nederländerna.

I handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad ordförande, ledamöterna Delang, Laurent, Rudeberg, Söderlöf, Edström, Nyberg och Zettervall-Thapper samt ersättaren Westberg. Närvarande har varit ersättarna Brorsson, Olsson och Österberg samt undertecknad sekreterare.

För ILO-kommittén

Anna Ekström

Kerstin Wiklund